

ЗВІТ

за результатами формуючого етапу

дослідницько – експериментальної роботи

1. 1. КОНЦЕПТУАЛЬНО – ЦІЛЬОВИЙ БЛОК

1.1 Шевченківський район

1.2 Ліцей «Універсум» Шевченківського району міста Києва

1.3 Адреса закладу: Провулок Політехнічний 3-А, тел. 236-19-76, universum95@ukr.net ,
www.universum.kiev.ua

1.4 **Тема дослідницько-експериментальної роботи, номер наказу, яким вона затверджена** – « Упровадження елементів дистанційного навчання у ЗНЗ м. Києва», наказ Департаменту освіти і науки молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 22.04.2014 № 272

1.5 **Термін проведення дослідницько – експериментальної роботи** -2014 – 2019

pp

1.6 Науковий керівник - Ковальчук Василь Іванович, доктор педагогічних наук, доцент

1.7 Науковий консультант – Якубов Сергій В'ячеславович, науковий співробітник науково-дослідної лабораторії експериментальної педагогіки та педагогічних інновацій Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка.

1.8 Об'єкт, предмет, мета дослідницько – експериментальної роботи – об'єкт дослідження

– навчально – виховний процес в ліцеї;

предмет дослідження

- науково – методичні аспекти та умови організації дистанційного навчання учнів у загальноосвітньому навчальному закладі;

мета дослідження

- теоретично обґрунтувати, експериментально перевірити ефективність науково – методичних підходів та умов організації дистанційного і змішаного навчання учнів у загальноосвітньому навчальному закладі.

1. 2. БЛОК ПРАКТИЧНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ДОСЛІДНИЦЬКО – ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ РОБОТИ

2.1 Назва етапу дослідницько – експериментальної роботи та його завдання – Формуючий

,
завдання -

створити організаційно-педагогічні умови щодо впровадження дистанційного навчання, апробувати модель дистанційного навчання школярів на базі ліцею, розробити опитування щодо відношення учнів до дистанційного навчання.

2.2 Характеристика отриманих результатів

- проведення семінарів і консультацій для вчителів ліцею;
- участь педагогів у семінарах, проведених лабораторією експериментальної освіти та педагогічних інновацій ІППО Київського університету імені Бориса Грінченка;
- проведення творчих звітів учителів, які впроваджували технологію дистанційного та змішаного навчання;
- розробка навчально – методичних комплексів дистанційного та змішаного навчання з окремих предметів;
- проведення уроків за технологією «перевернутого» навчання;
- проведення опитування серед учнів з питань дистанційного та змішаного навчання.

1. 3. УЗАГАЛЬНЮВАЛЬНО – ПІДСУМКОВИЙ БЛОК

Сучасна середня освіта в Україні знаходиться перед рядом викликів. Ці виклики надзвичайно серйозні і загрожують існуванню всієї освітньої системи. Вони пов'язані, у першу чергу, з невідповідністю змісту і форм освітньої діяльності сучасним соціально – економічним реаліям та запитам суспільства. В епоху глобалізації середня освіта не може існувати у «застиглих» рамках 30 – 40-річної давності.

Однією з таких «застиглих» форм є класно – урочна система навчальної діяльності.

Вона відіграла свою позитивну роль, особливо в умовах радянської школи, але наразі стає все більше учасників навчально – виховного процесу, яких вона не влаштовує. Класно – урочна система має ряд суттєвих недоліків. Зокрема, в умовах такої системи учитель виступає, хоче він цього чи ні, у ролі ретранслятора знань, що було важливо в індустріальну епоху і що стало рудиментом у постіндустріальну. В умовах класно – урочної системи обмежується, у тій чи іншій мірі, свобода учня, у першу чергу, свобода своєї власної думки. І, безперечно, ще одним недоліком є те, що дуже часто учителю на уроці просто не вистачає часу для викладення навчального матеріалу, особливо це стосується предметів, які викладаються у обсязі 1 – 2 год на тиждень. У зв'язку з цим все більше батьків починають задумуватись про навчання вдома, адже суму знань та необхідну інформацію може дати і Інтернет. Подобається нам це чи ні, ми маємо сьогодні шукати нові підходи до роботи з учнем.

Середня освіта має бути максимально комфортною у першу чергу для замовників освітніх послуг – дітей та їхніх батьків. Комфортність визначається у тому числі і використанням різних форм навчання. Існуюча класно – урочна система побудови навчально – виховного процесу вже не відповідає сучасному етапу розвитку суспільства. Більше того, вона вже не може задовольнити і замовників освітніх послуг. На сучасному етапі стає зрозуміло, що класно – урочна система не може і не має бути єдиною в системі освіти. Наразі, в епоху глобалізації та комп'ютеризації надзвичайно актуальною стає дистанційна форма навчання. Реалізація дистанційної освіти є вкрай складною проблемою, тому що потребує комплексних підходів – методичного, структурного та технічно – інформаційного.

Саме пошуку підходів до даної проблематики і був присвячений формуючий етап дослідницько – експериментальної роботи в ліцеї. У ході роботи виникла необхідність розглянути можливості поєднання дистанційної форми навчання з традиційною класно – урочною, тобто здійснювався пошук підходів до впровадження змішаних форм навчання. Адже дистанційна форма навчання теж не позбавлена своїх недоліків та й відмінити традиційну систему шкільного навчання поки що ніхто не збирається. З цією метою ми спробували впроваджувати технологію «перевернутого» навчання.

«Flipped classroom» - це навчальна технологія, розроблена у 2007 році американськими педагогами Джонатаном Бергманном та Аароном Самсом. У нашій літературі ця технологія термінологічно визначається як «перевернутий», так і інверсний урок. «Перевернуте» навчання засноване на констатації відомих фактів:

- Усі учні вчаться по-різному, але на традиційному уроці учитель представляє навчальний матеріал, орієнтуючись на «середнього» учня. Індивідуальний підхід у такому разі неможливий.
- Значна частина урочного часу відводиться саме на подачу знань учителем і передбачає домашні завдання, часто перевантажені, причому дома учень залишається з навчальними проблемами сам на сам.
- Широка доступність глобального зв'язку створює можливості для доступу до будь-якої інформації та інтерактивного зв'язку із учителем.

Під час інверсного навчання учень засвоює навчальний матеріал до приходу у клас. Причому зміст та напрями вивчення теми учитель визначає самостійно і подає учню на відповідній інтерактивній платформі. Нами використовувалась відома освітянам Києва платформа <http://v-svit.kiev.ua/>. На даній платформі розміщувались електронні освітні ресурси для учнів.

Роль учителя у традиційній побудові навчального процесу – постачальник знань, учитель під час інверсного навчання – це свого роду фасилітатор, тобто професійний тренер – консультант, причому індивідуальний. В ході інверсного навчання учень отримує знання самостійно, опрацьовує матеріал у власному темпі і готується до виконання завдань. Учитель, у свою чергу, в ході проведення занять за «перевернутою» технологією вже не може просто перевіряти засвоєння знань, тут вже потрібні завдання на застосування отриманих знань, на визначення умінь і компетентностей. Дуже доречні у «перевернутому» навчанні групові форми роботи та проекти. А головна цінність даної технології – це розвиток самостійності учня, уміння застосовувати отриману інформацію, розвиток аналітичної діяльності, системної роботи. Адже головне завдання сучасної школи – розвиток умінь і навичок до самоосвіти.

Протягом формуючого етапу нами проведені 28 уроків за технологією «перевернутого» навчання з географії, інформатики, математики, хімії.

Звіт про результати формуючого етапу дослідницько - експериментальної роботи в ліцеї

Написав Administrator

П'ятниця, 30 грудня 2016 08:25

Предмет

Географія

Математика

Хімія

Інформатика

Клас

9-10

9

11

11

Кількість проведених уроків

Звіт про результати формуючого етапу дослідницько - експериментальної роботи в ліцеї

Написав Administrator

П'ятниця, 30 грудня 2016 08:25

Нам здається, що у перспективі школа перейде до змішаної форми навчання, використовуючи все краще від класно – урочної та дистанційної форми роботи. І якраз дана технологія дозволяє перейти до змішаного навчання еволюційним шляхом.

Технологічно уроки, які розміщувались на платформі, структурно складались із вступної частини («Фокус»), навчального ресурсу (повністю формує вчитель), допоміжного ресурсу (використання додаткових джерел), завдань для самостійної роботи і для роботи на уроці.

У ході практичного впровадження інверсного навчання в систему навчально – виховного процесу ми зіткнулись з рядом проблем. Основні з них:

- Переважна більшість учнів не привчена до самостійної роботи та персональної відповідальності. Вони звикли до отримання інформації на уроці, заучування параграфу та його переказування під час опитування. Тут потрібно змінювати психологію як учителів, так і учнів.
- Робота учителя зі створення інформаційних ресурсів та розробку завдань на урок забирає дуже багато часу. Ця проблема вирішується переходом від поурочної оплати праці вчителя до погодинної у майбутньому.
- В ході роботи виникають технічні проблеми, але за умов системного підходу вони вирішувані.
- Багато потрібно зробити з методології інверсного та дистанційного навчання. Адже традиційні відомі методи та форми роботи наразі не підходять.
- Збільшується час на самостійну роботу учня. У результаті створюється враження надмірного навантаження учня під час освоєння ресурсів. Але насправді початковий час, який учень витрачає вдома не буде більшим, ніж традиційні домашні завдання. По-перше, учень буде позбавлений заучування матеріалу, виконання вправ і задач. По-друге, учень завжди може ознайомитись з навчальними ресурсами до уроку у будь який зручний для нього час.

Таким чином, можна констатувати, що технологія «перевернутого» навчання цікава, сучасна, спрямована на розвиваюче навчання. У перспективі, на наш погляд, у середній освіті відбудеться процес конвергенції між класно – урочною та дистанційною освітою і дана технологія зможе допомогти в цьому.

Інверсне навчання не самоціль, а «плавний» перехід до змішаного навчання з поєднання класно – урочної системи та самостійної роботи учня. Більше того, сюди органічно влітаються і елементи дистанційної освіти школярів. Використовуючи дану технологію, ми зможемо долучити учня до аналітичної та проектної роботи, вирішити проблему розвантаження робочого дня учня, позбутись репродуктивного навчання на уроках.

Звіт про результати формуючого етапу дослідницько - експериментальної роботи в ліцеї

Написав Administrator

П'ятниця, 30 грудня 2016 08:25

У ході роботи з учнями нами були підготовлені і проведені опитування серед учнів 9 – 11-х класів, які були охоплені технологією інверсного навчання (всього 103 учні). Опитування стосувалось відношення учнів до інверсного навчання і його результати дали можливість окреслити напрямки подальшої роботи.

Результати опитування учнів

№

Питання

Класи

9

10

11

так

частково

Звіт про результати формуючого етапу дослідницько - експериментальної роботи в ліцеї

Написав Administrator

П'ятниця, 30 грудня 2016 08:25

так

частково

так

частково

1

Чи подобаються тобі уроки за технологією «перевернутого» навчання?

40%

53%

41%

54%

38%

54%

Звіт про результати формуючого етапу дослідницько - експериментальної роботи в ліцеї

Написав Administrator

П'ятниця, 30 грудня 2016 08:25

2

Чи зрозумілим є зміст освітніх ресурсів, викладених для самостійного опрацювання?

63%

27%

77%

18%

85%

15%

3

Чи існує можливість самостійно підготуватись до уроку?

57%

Звіт про результати формуючого етапу дослідницько - експериментальної роботи в ліцеї

Написав Administrator

П'ятниця, 30 грудня 2016 08:25

40%

82%

18%

62%

30%

4

Наскільки складними є освітні ресурси, що розміщуються на платформі?

Дуже складні 0%

Серед. складн.

86%

Дуже склад.

Звіт про результати формуючого етапу дослідницько - експериментальної роботи в ліцеї

Написав Administrator

П'ятниця, 30 грудня 2016 08:25

5%

Серед. складн.

64%

Дуже склад.

0%

Серед. складн.

85%

5

Який урок кращий для засвоєння матеріалу?

Традиц.

40%

Інерсн.

Звіт про результати формуючого етапу дослідницько - експериментальної роботи в ліцеї

Написав Administrator

П'ятниця, 30 грудня 2016 08:25

60%

Традиц

45%

Інверс.

55%

Традиц

52%

Інверсн

48%

6

Чи є зручною для роботи інтерактивна платформа?

47%

Звіт про результати формуючого етапу дослідницько - експериментальної роботи в ліцеї

Написав Administrator

П'ятниця, 30 грудня 2016 08:25

46%

41%

54%

54%

38%

7

Чи впливають розміщені навчальні ресурси на підвищення твого інтересу до навчання?

30%

57%

36%

41%

15%

31%

З таблиці видно, що робота за технологією «перевернутого» навчання в цілому позитивно сприймається учнями. Дана технологія сподобалась цілком або частково 93% учням ліцею. Освітні ресурси, які готувались учителями і розміщувались на інтерактивній платформі є переважно зрозумілими. Більшість учнів відповіла ствердно на питання про можливість самостійної підготовки до уроку. В цілому освітні ресурси є для учнів не складними. Якщо порівнювати інверсний урок з традиційним, то від 48 до 60% учнів відповіли, що інверсний є кращим для засвоєння навчального матеріалу. Можливо це не так багато, але тут, мабуть, впливає стереотипність сприйняття нового та необхідність більше працювати під час інверсного уроку. Схвально в цілому учні відгукнулись і про інтерактивну платформу, з якою вони працювали. Що стосується питання про вплив інверсних уроків на підвищення інтересу до навчання, то тут теж непогані результати як для початку. Тільки у 11 класу результат з цього питання виявився меншим за 50%. Цей результат можна пояснити тим, що це випускний клас, і додатково чимось стимулювати інтерес до навчання ми вже не маємо можливості. Але навіть у 11 класі результат у 46% є досить пристойним. Ми ще раз можемо констатувати, що дана технологія є досить перспективною.

Разом з тим наявні навчальні ресурси на платформі можна використовувати не тільки для змішаного навчання, але і для повноцінної дистанційної освіти. Адже учні, які відсутні у навчальному закладі через довготривалу хворобу, можуть за допомогою платформи опановувати навчальний матеріал та спілкуватись з учителем. Перспективним є цей напрям і у роботі з учнями – екстернами.

У подальшому, на стадії експериментального етапу ми плануємо більш глибоко

Написав Administrator

П'ятниця, 30 грудня 2016 08:25

підійти до проблеми змішаного навчання і розглянути можливість знаходження підходів до технології компетентнісного навчання та впровадження цих технологій у роботу навчальних закладів Києва. Для забезпечення експериментальної роботи науково-дослідницькою лабораторією експериментальної педагогіки та педагогічних інновацій розроблену нову, досконалішу інтерактивну платформу, яка розширює можливості для роботи.

Звіт про результати формуючого етапу дослідницько - експериментальної роботи в ліцеї

Написав Administrator

П'ятниця, 30 грудня 2016 08:25

Додаток 1

ПРОГРАМА

дослідно-експериментальної роботи за темою

“Упровадження елементів дистанційного навчання учнів ліцею “Універсум” та загальноосвітніх навчальних закладів”

(2014 – 2019 рр)

Звіт про результати формуючого етапу дослідницько - експериментальної роботи в ліцеї

Написав Administrator

П'ятниця, 30 грудня 2016 08:25

Загальна мета: розроблення, аналіз та наукове обґрунтування структури і функціональності моделі дистанційного навчання.

Зміст роботи

Відповідальний

Термін виконання

1.

1.

Підготовчи

1.1

Формування проблемних груп вчителів, які будуть забезпечувати визначені напрями роб

Директор

Березень 2014

1.2

Звіт про результати формуючого етапу дослідницько - експериментальної роботи в ліцеї

Написав Administrator

П'ятниця, 30 грудня 2016 08:25

Формування дистанційного навчального середовища на основі дистанційного он-лайн доступу д

Директор, науковий консультант

Квітень 2014

1.3

Налаштування адміністративної системи керування експериментом

Директор,

науковий консультант

Травень 2014

1.4

Розробка моделі дистанційного навчання

Директор, науковий консультант

Травень-серпень 2014

1.5

Формування напрямів роботи з впровадження дистанційного навчання

Директор, заступник директора, науковий консультант

Вересень 2014

1.6

Навчання педагогічних працівників в роботі в середовищі дистанційного навчання

Заступник директора, науковий консультант

Жовтень – грудень 2014

1.7

Проведення науково-практичної конференції в ліцеї

Звіт про результати формуючого етапу дослідницько - експериментальної роботи в ліцеї

Написав Administrator

П'ятниця, 30 грудня 2016 08:25

Директор, науковий консультант

Січень 2015

1.

2.

Формуючи

2.1

Розробка навчально-методичного забезпечення дистанційного навчання в ліцеї

Заступник директора, науковий консультант

Лютий – серпень

2015

2.2

Практичне впровадження дистанційного навчання

Заступник директора, науковий консультант

Вересень 2015 – травень 2016

2.3

Моніторинг навчального процесу за дистанційною формою

Директор, науковий консультант

Вересень 2015 – травень 2016

2.4

Підготовка звітності за підсумками другого етапу

Директор, науковий консультант

Червень – серпень 2016

1. 3.

Експериме

3.1

Адаптація розроблених навчальних матеріалів до практичного застосування в дистанцій

Директор, науковий консультант

Вересень 2016 – травень 2018

3.2

Моніторинг навчального процесу за дистанційною формою

Директор, науковий консультант

Вересень 2016 – травень 2018

3.3

Поточне консультування педагогів , які працюють за визначеними напрямками

Науковий консультант

Вересень 2016 – травень 2018

3.4

Анкетування учасників навчального процесу з даної проблематики, аналітичне їх опрацювання

Заступник директора, науковий консультант

Вересень 2017 – травень 2018

3.5

Збір та опрацювання отриманих результатів

Заступник директора, науковий консультант

Червень – грудень 2018

1. 4.

Узагальню

4.1

Обробка отриманих результатів дослідно-експериментальної роботи

Звіт про результати формуючого етапу дослідницько - експериментальної роботи в ліцеї

Написав Administrator

П'ятниця, 30 грудня 2016 08:25

Заступник директора

Січень – червень 2019

4.2

Підготовка узагальненого звіту про проведений експеримент

Заступник директора, науковий консультант

Липень – вересень 2019

Звіт про результати формуючого етапу дослідницько - експериментальної роботи в ліцеї

Написав Administrator

П'ятниця, 30 грудня 2016 08:25

Звіт про результати формуючого етапу дослідницько - експериментальної роботи в ліцеї

Написав Administrator

П'ятниця, 30 грудня 2016 08:25
